

Derimod bør det efter Udvalgets Mening være en Statsopgave at bidrage til Højskolens Udvikling ved at yde finansiel Støtte til *Oprettelsen af nye Skoler*, da de almindelige Pengeinstitutter ikke er indstillet paa at stille Kapital til Raadighed paa disse Omraader, og Kravene til Kapital er betydelige. Medens Udgifterne ved Opførelsen af en Højskole i 1907 udgjorde ca. 600 Kr. pr. Elevplads, anslaaes de i Dag til ca. 3 000 Kr., saaledes at Opførelsen af en Skole med Plads til 100 Elever vil koste ca. 300 000 Kr.

Det er heller ikke uden Sidestykke, at Staten saaledes træder til med Kapital til Opførelse af en Skole. De første to Husmandsskoler er opført med Statslaan i Henhold til Højskoleloven af 23. Maj 1902, Flertallet af de tekniske Skoler er opført ved Hjælp af Statslaan, og i Henhold til Lov om Statstilskud til landbrugsfaglig Undervisning af 10. Marts 1938 kan der til Opførelse af Skoler særlig til Brug for landbrugsfaglig Undervisning ydes et Statslaan, der — svarende til det Statslaan, som ydes til tekniske Skoler — udgør indtil $\frac{1}{3}$ af Opførelsesværdien.

Forudsætningen for, at Staten kan yde Støtte til Opførelse af en Højskole, maa imidlertid være, at den oprettes paa den ovenfor angivne Basis, altsaa som en selvejende Institution, bag hvilken der staar større Interesser end Enkeltmands.

Det foreslaas derfor, at Statslaan kan ydes til Opførelse af en Højskole eller Landbrugsskole, som oprettes af en *Organisation, Forening* eller *stedlig Kreds*, naar det er Hensigten, at Skolen skal være en *selvejende Institution*. Hertil kan det ikke anses for tilstrækkeligt, at Skolen ikke er i Enkeltmandseje, men det maa yderligere kræves, at den har en selvstændig Styrelse og Økonomi, og at dens Formue i Bygninger, Inventar og andet er sikret Institutionen som saadan og er skarpt adskilt fra Organisationens, Foreningens eller de enkelte Medlemmers Formue, saaledes at den ikke kan tjene som Fyldestgørelsesobjekt for disses Kreditorer; ligeledes maa det kræves, at Skolens Overskud bliver Skolens Ejendom og bevares for den til Styrkelse af dens Økonomi, saaledes at ingen Del af Udbyttet fordeles til Interessenter. For saa vidt der er gjort Indskud fra saadanne til Skolens Start eller til Driften, kan Indskuddene hæfte som Gæld paa Institutionen, men Bestemmelserne om Rentefod og Afdrag maa høre til de Ting, som skal fastlægges i Institutionens Fundats, som vil blive forlangt indsendt til Stadfæstelse af Ministeriet.

Angaaende de Betingelser, som yderligere foreslaas stillet for Opnaaelse af Statslaan, henvises til Bestemmelserne i Paragraffen.

Paa lignende Vilkaar foreslaas der aabnet Adgang til Opnaaelse af Statslaan til *Køb* af Bygninger til Brug for en Højskole eller Landbrugsskole. Laan kan altsaa ikke ydes, medmindre Køberen er en Organisation, Forening eller stedlig Kreds, og Skolen oprettes som en selvejende Institution.

Da Grundlaget for Laanets Fastsættelse her maa være Købesummen, maa Købet og Vilkaarene for dette godkendes af Ministeriet.

Til § 18.¹⁾

Naar mange Skoler i deres ydre *Udstyrelse* ikke staar Maal med Tidens Krav eller ikke har tidssvarende *Inventar* og *Undervisningsmateriel*, skyldes dette som Regel Mangel paa Kapital, og der stilles derfor i denne Paragraf Forslag om Statslaan efter Reglerne i § 17 til Afhjælpning af disse Mangler, ligeledes under Forudsætning af, at Skolen enten er eller samtidig omdannes til en selvejende Institution.

Det foreslaas, at Laanet i disse Tilfælde kan ydes med et Beløb svarende til Udgiften ved Foretagelsen af de paagældende Foranstaltninger, men hvor disse har bestaaet

¹⁾ Lovforslagets § 16.